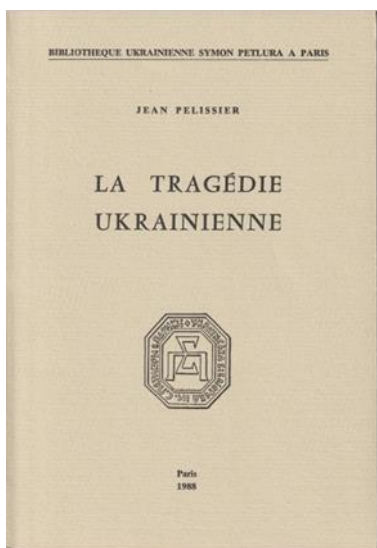
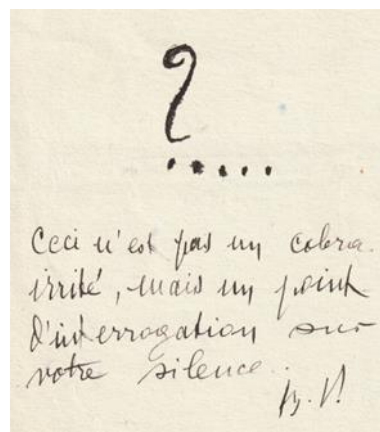

БЕРТ ПЕЛІСЬЄ

Можна себе запитати: чому український сайт зацікавився долею французької поетеси ! Але коли ми дізнаємось, що Берт Пелісьє ініціювала листування з директором Української бібліотеки імени Симона Петлюри Петром Йосипишиним, це стає зрозумілим. Дійсно, 17 червня 1965 року Бібліотека отримує листа, в якому йдеться: *«Я не знаю вас, але я щаслива дізнатися, що ви знаходитесь в Парижі. Я прочитала ваше виправлення в «Парі матч», і зрозуміла, що ви є українець. Мій брат Жан, який, на жаль, вже помер, був журналістом ...він стежив за подіями в Україні після війни з увагою та щирістю, яку привносив у свою роботу, як взагалі в усе інше. Мій брат залишив багато документів про цей неспокійний час у вашій країні, тепер вони є Історією. Мені було боляче думати, що ці документи стануть непотрібними, але оскільки ви перебуваєте в Парижі, я можу надіслати їх вам...».*

Так почалося листування, яке тривало майже шість років. У своїх листах Берт Пелісьє торкалася звичайно українського питання, але також багатьох інших тем, як-от історія Франції та Друга світова війна, оповідала про своє захоплення де Голлем, багаторазове писала про велич французької літератури. Вона згадувала не лише про свого брата Жана, але також інших своїх братів – Марселя, який зробив військову кар'єру, і Гектора, який був мером Ідрона у 1944-1947 роках. Берт Пелісьє розповідала і про своє повсякденне життя, зустрічі, проблеми зі здоров'ям. Кожен лист збагачувався одним чи кількома її віршами (всього близько двадцяти). Вона була щедрою, відкритою, але й відвертою людиною: давала зрозуміти своє невдоволення, коли відповідь на її листи затримувалася! Про це свідчать кілька слів у передмові до її листа від 21 травня 1966 р.

Невдовзі Берт Пелісьє передала у дар Бібліотеці те, що обіцяла – записники свого брата Жана, який під час війни був відряджений французьким урядом зі спеціальною місією до України. Під час її виконання Жан Пелісьє зробив значну кількість нотаток з власними спостереженнями на сторінках кількох своїх блокнотів. Після війни він також підготував 140-сторінковий документ *«Українська трагедія»*, який був опублікований заходами Бібліотеки імени С.Петлюри у 1988 році.

Берт Пелісьє народилася 1 жовтня 1879 року в Лабастід-де-Серу, селі в департаменті Ар'єж, біля підніжжя Піренеїв, у сім'ї вчителів. У неї було чотири брати: Жан, Гектор, Марсель і Жозеф-Рене.

У 1920 році родина переїжджає в Ідрон, село неподалік міста По в департаменті Атлантичні Піренеї, де мешкає на «Віллі Міріам». Пізніше ця будівля стала ратушею Ідрона.

У 1934 році Берт Пелісьє опублікувала збірку з 73 своїх віршів під назвою «D'Hélène à Sapho» («Від Елени до Сафо»), за яку отримала вермелью а потім й срібну медаль. У 1947 році вона була відзначена премією на поетичному конкурсі Французької академії. За її власними словами, вона також стала *«Членом Товариства літераторів і членом Товариства французьких поетів, Офіцером академії, лауреатом Золотої пальмової гілки та Великого почесного Диплому Громадської підтримки, Премії Лізи Ламарр та ін.»* (лист від 24 квітня 1969 р.). Берт Пелісьє стала кавалером Ордена мистецтв і літератури в 1971 році (за рік до смерті).

У серпні 1968 року вона оселяється у будинку для осіб похилого віку в Гарлен (невеликому містечку в департаменті Атлантичні Піренеї).

4 вересня 1968 року Берт Пелісьє пише у своєму листі до Бібліотеки: *«У мене було багато проблем, я назавжди покинула Ідрон, щоб приїхати жити в Гарлен, у відреставрованому, абсолютно новому замку, який було перетворено на центр для літніх людей: красивий чудовий, пагорби оточують Ланд та річку Жерс. Тут чарівний менеджер, смачна їжа, а в місті люди дуже привітні. Самотня і хвора, я була змушена прийняти це рішення, яке довго мучило мене, бо я не могла звикнути до думки, що залишу моїх спочилих, моїх друзів, цей справді чудовий горизонт...».*

У 1971 році її госпіталізували до лікарні По, де вона померла 11 червня 1972 року у віці 93 років, після чого її було поховано разом із родиною в Ідроні.

Завдяки Берті Пелісьє Українська бібліотека імени Симона Петлюри володіє архівом неоціненної цінності, до якого часто звертаються дослідники з усього світу.

Дім родини Пелісьє тепер мерія Ідрона

Ярослава Йосипишин